

УДК 636.4: 612.017

Козьменко В. В., кандидат сільськогосподарських наук
Герасименко О.М., аспірант
Харківська державна зооветеринарна академія

РЕЗИСТЕНТНІСТЬ ТА ПРОДУКТИВНІСТЬ РЕМОНТНИХ СВИНЕЙ, ВИРОЩЕНИХ В УМОВАХ КОМПЛЕКСУ ТА ЗАВЕЗЕНИХ ЗОВНІ

Анотація. У статті приведені дані резистентності та продуктивності ремонтних свиней привезених із зовні, а також вирощених в умовах промислового комплексу

Ключові слова. Свині, резистентність, продуктивність, захворюваність

При промисловій технології, що характеризується потоковістю виробництва свинини, великою частотою ветеринарно-санітарних обробок, умовами утримання, що мало змінюються, і концентратним типом годування тварин, отриманням від свиноматок не менше двох опоросів в рік, життєстійкість і продуктивні якості маток і кабанів знижуються. (5, 3)

При цьому треба відмітити, що серед свиней на спеціалізованих підприємствах виділяються індивідууми з високою резистентністю і життєздатністю, що мають інтенсивну енергію росту.

У зоотехнічній і ветеринарній практиці давно визначено істотні великих відмінностей в межах однієї породи свиней, технологічної групи і навіть окремих пометів по стійкості до чинників зовнішнього середовища, інфекційних захворювань.

Резистентність тварин до ряду інфекційних захворювань багато в чому обумовлюється генетичними чинниками.

У зв'язку з тим, що резистентність тварин пов'язана із спадковістю, селекція за цією ознакою має реальну біологічну основу і виражається у відборі індивідуумів, стійких до умов промислової технології. (1,4)

Селекційними ознаками, що характеризують життєздатність свиней, являється не лише багатоплідність і крупноплодність, молочність свиноматок, інтенсивність росту, але і тривалість експлуатації, передчасне вибраковування, відсутність шлунково-кишкових захворювань, тобто резистентність організму. Для поліпшення селекції свиней проти хвороб разом з показниками гуморального і клітинного захисту потрібно враховувати і умови утримання, бактерицидний фон і імунний статус організму. (2, 3).

Перспективним напрямом в підвищенні ефективності свинарства і вдосконалення профілактики збереження тварин може стати вирощування власного молодняка для відтворення стада в комплексах.

Методика досліджень. Дослідження проводили на промисловому комплексі ВАТ «Слобожанський». Майбутніх для ремонту стада маток вирощували за розробленою нами програмою в комплексі. З посліду відбирали 30% свинок від їх загальної кількості ще в підсисний період (у 14-,20- денному віці), які не хворіли диспепсією і бронхопневмонією. Їх мітили 4% водним розчином урзолу і вирощували у верстатах до 60 - денного віку. В період відбирання вели жорстке бракування

намічених свиней з таким розрахунком, щоб в цех ремонту можна було передати тільки 60% від числа відібраних. Потім їх вирощували в приміщеннях для дорощення до 9-10 місячного віку з проведенням вибраковування непридатних свинок (що відстали в рості, захворювання опорно-рухового апарату, органів дихання). Тварини у будь-яку пору року користувалися прогулянками на вигульних майданчиках.

Свинок, що досягли до 9-10-місячного віку живої маси 115-120 кг, адаптованих до концентратним умов і життєстійких відбирали для запліднення. Всього за нашою програмою було відселекціоновано, вирощено і запліднені 40 свиноматок (дослідна група).

Для порівняння відтворювальної здатності і резистентності свинок, вирощених в комплексі, і свинок, привезених їх племхозьств (контрольна група), провели спеціальні досліді.

Результати досліджень. Про стан рівня природної резистентності організму судили за показниками гуморального і клітинного захисту, морфологічним і білковим спектром сироватки крові (табл.1). Враховували також якість отриманого від свиноматок приплоду, прояви шлунково-кишкових і респіраторних захворювань.

Таблиця 1. Показники гуморального і клітинного захисту, морфологічного складу і білкового спектру крові у свиноматок

Показники	Групи		P	В % дослідна група до контрольної
	контрольна	дослідна		
Середня НБА, %	44,7±1,8	49,2±0,76	0,02	110,06
Лізоцимная активність, %	36,5±2,1	48,5±1,2	0,01	132,87
Фагоцитарна активність, %	28,6±1,3	34,5±0,79	0,01	120,67
Фагоцитарний індекс	2,9±0,28	3,6±0,11	0,02	124,13
Концентрація гемоглобіну, г/л	89,6±0,81	91,4±0,25	0,5	102,00
Кількість еритроцитів, т/л	5,73±2,54	7,96±0,26	0,5	138,91
Кількість лейкоцитів, г/л	10,84±0,62	12,76±0,23	0,5	117,71
Загальний білок, г/л	67,0±0,92	71,0±0,27	0,5	105,97
Альбумін, %	59,76±3,8	53,21±0,61	0,5	89,05
Глобуліни усього, %	40,25±1,03	46,79±0,84	0,2	116,24

Як впливає з таблиці.1, у свиноматок дослідженої групи відмічено достовірне ($P < 0,02$) підвищення бактерійною і лізоцимною активності сироватки крові. В порівнянні з контрольною групою ріст бактерицидності був вищий на 10%, лізоциму - на 32,87%, по фагоцитарній активності - на 20,67%, фагоцитарному індексу - на 24,13% ($P < 0,01-0,02$).

Збільшення кількості гемоглобіну, еритроцитів, лейкоцитів, загального білку і альбуміну було не достовірним ($P < 0,05$), хоча тенденція до підвищення цих показників проявлялася чітко.

В цілому можна зробити висновок про вищі показники природної резистентності у свиней дослідженої групи порівняно з контрольною. Це підтверджується і отримані нами дані про продуктивність тварин (табл. 2).

Таблиця 2. Зоотехнічні показники поросля, отриманих від свиноматок з різною резистентністю

Показники	Групи	
	контрольна	досвідчена
Кількість поросля при народженні, гол	440	450
Жива маса порослят при народженні, кг	1,0±0,15	1,0±0,18
Число поросля, що не перехворіли шлунково-кишковими захворюваннями, гол	136±3,6	380±4,1*
Жива маса поросляти, що не перехворіло, при відлученні, кг	15,2±0,51	16,5±0,34**

* P<0,001, **P<0,05.

З таблиці 2 видно, що від свиноматок з низькою резистентністю (контроль) до 20-денного віку захворіло диспепсією 303 (69,1%), що на 53,5% більше, ніж в досвідченій групі (захворіло 70 порослят). Порослята від високо резистентних свиноматок до 2-місячного віку мали живу масу на 1,3 кг більше, і менше схильні до захворювання диспепсією (табл. 3).

Таблиця 3. Захворюваність та відхід порослят, отриманих від свиноматок з різною резистентністю

Дні захворювання після опоросу	Групи			
	Дослідна		Контрольна	
	гол.	%	гол.	%
1 – 3	<u>28</u>	<u>6,4</u>	<u>83</u>	<u>18,8</u>
	8	1,7	38	8,6
4 – 6	<u>20</u>	<u>4,4</u>	<u>75</u>	<u>17</u>
	3	0,6	27	6,1
7 – 9	<u>11</u>	<u>2,4</u>	<u>61</u>	<u>13,8</u>
	1	0,2	21	4,7
10 – 12	<u>7</u>	<u>1,6</u>	<u>47</u>	<u>10,6</u>
	0	0	14	3,1
13 – 15	<u>3</u>	<u>0,7</u>	<u>39</u>	<u>8,6</u>
	0	0	11	2,5
Всього	<u>70</u>	<u>15,6</u>	<u>304</u>	<u>68,8</u>
	12	2,5	111	25

Примітка: В чисельнику приведена кількість хворих, а в знаменнику - загиблих порослят.

Дані таблиці 3 показують, що у порослят з дослідної групи диспепсія проявилася в перші ж дні після опоросу. Так на 1-3 дні після народження захворюваність тут склала 6,4%, на 4-6 днів - 4,4, до 7 - 12 днями - 1,6 - 2,4 % від числа новонароджених. Диспепсія у порослят, як правило протікала у вигляді пригноблення, відмови від корму впродовж 1-2 діб, підвищення температури тіла до 39-40,1⁰C. З числа новонароджених порослят захворіло 70, тоді як від свиноматок контрольної групи

перехворіли 304 поросята. Диспепсія у поросят контрольної групи реєструвалася впродовж 15 днів, причому кількість хворих склало в перші 1-9 днів життя від 61 до 83 голів (13,8 - 18,8 %). Після 10 - денного віку шлунково-кишкові розлади проявлялися у 8,6 - 10,6% поросят тривалістю 3 - 7 днів і у більшості випадків з відходом.

Висновок. Для ремонту стада маточного поголів'я доцільно завезених із зовні свинок адаптувати в умовах промислового комплексу а потім використовувати для відтворення поголів'я

Література

1. Погодаев В.А. Продуктивность и интерьерные особенности свинок при инъекции им комплексного иммунного модулятора (КИМ)/ В.А.Погодаев , О.В.Пономарев, Е.А. Киц // Современные проблемы интенсификации производства свинины: Сб. науч. тр. XIV межд. науч.-практ. конф. по свиноводству. – Ульяновск, 2007. – Т. 3. – С. 189-196.
2. Сагло А.Ф. Зоогигиенические параметры и продуктивность свинины /А.Ф.Сагло // Современные проблемы интенсификации производства свинины: Сб. науч. тр. XIV межд. науч.-практ. конф. по свиноводству. – Ульяновск, 2007. –Т. 3. –С. 110-117.
3. Турчанов С.О. Повышение эффективности выращивания порослят-сосунов/ С.О. Турчанов , А.А. Соляник // Зоогигиена, ветсанитария и экология – основы профилактики заболеваний животных: Мат. межд. науч.-практ. конф., посвященной памяти Даниловой А.К. – М., 2006. – С. 86-87.
4. Черный Н.В. Санитарно-гигиенический режим в свинарниках для опороса/ Н.В.Черный // Мат. Всерос. науч.-произ. конф. «Гигиена содержания и кормления животных – основа сохранения здоровья и получения экологически чистой продукции». – Орел, 2000. – С. 180-182.
5. Агалаков А. Влияние условий содержания на продуктивность маток /А.Агалаков, Г. Назаркин, М. Ухтверов // Свиноводство.- 1985.- №2.- С.7-8.

Аннотация. В статье приведены данные о резистентности и продуктивности ремонтных свинок привезенных извне, а также выращенных в условиях промышленного комплекса.

Ключевые слова: свиньи, резистентность, продуктивность, заболеваемость.

Abstract. In the article cited data about rezistentnist and productivity of repair piggy - wiggies brought them outside and grown in the conditions of large complex

Key words. Pigs, rezistentnist, productivity, morbidity.